

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 884

din 17 august 2026

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru ratificarea Acordului de împrumut (Primul împrumut pentru politici de dezvoltare în domeniul fiscal și creștere economică) dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnat la Washington, la 16 aprilie 2026

Elena-Simina Tănăsescu	— președinte
Asztalos Csaba-Ferenc	— judecător
Mihai Busuioc	— judecător
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dacian-Cosmin Dragoș	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a Legii pentru ratificarea Acordului de împrumut (Primul împrumut pentru politici de dezvoltare în domeniul fiscal și creștere economică) dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnat la Washington, la 16 aprilie 2026, obiecție formulată de 55 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Alianței pentru Unirea Românilor și Grupului parlamentar S.O.S. România.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 13.787 din 7 august 2026 și constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 5.226A/2026.

3. **În motivarea obiecției de neconstituționalitate**, autorii acesteia arată că prin legea criticată este ratificat Acordul de împrumut nr. 9953-RO, care a fost semnat la Washington la 16 aprilie 2026 de ministrul finanțelor, în numele României, și de reprezentantul Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Potrivit expunerii de motive a legii, negocierea și semnarea Acordului de împrumut au fost aprobate anterior de Guvern și de Președintele României prin Memorandumul nr. 395.250/2026. Însă actul de ratificare a Acordului de împrumut nu a fost inițiat ca proiect de lege al Guvernului, ci ca propunere legislativă semnată de patru deputați, înregistrată spre dezbateri la Camera Deputaților, în calitate de primă Cameră sesizată.

4. De asemenea, autorii arată că avizul negativ al Consiliului Legislativ a vizat lipsa competenței parlamentarilor de a iniția propuneri legislative de ratificare a unor acorduri internaționale, precum și faptul că la momentul examinării de către Parlament propunerea legislativă nu a fost însoțită de textul Acordului de împrumut în limba oficială și de traducerea oficială în limba română. Or, aceste înscrisuri reprezintă chiar obiectul material asupra căruia Parlamentul urma să își exprime consimțământul prin ratificare.

5. Acordul de împrumut, în valoare de 544.000.000 euro, urmează să fie disponibilizat într-o singură tranșă și este destinat finanțării deficitului bugetului de stat, precum și refinanțării datoriei publice guvernamentale. Potrivit expunerii de motive a legii, pentru exercițiul bugetar 2026 este estimată plata unui comision inițial în cuantum de 1.360.000 euro, fiind prevăzute, totodată, costuri aferente dobânzilor și comisioanelor pentru exercițiile bugetare următoare.

6. În cuprinsul expunerii de motive este inclus un tabel intitulat „Fișa financiară aferentă propunerii legislative pentru ratificarea Acordului de împrumut (Primul împrumut pentru politici de dezvoltare în domeniul fiscal și creștere economică) dintre România și BIRD, semnat la Washington, la 16 aprilie 2026”, acesta fiind însă întocmit și semnat de inițiatorii propunerii legislative. Autorii sesizării susțin că din documentele solicitate nu rezultă că președintele Camerei Deputaților sau președintele comisiei parlamentare sesizate în fond ar fi formulat o solicitare oficială către Guvern pentru transmiterea informațiilor și documentelor prevăzute de art. 111 alin. (1) din Constituție și nici că Guvernul ar fi transmis, în cadrul procedurii legislative, o fișă financiară oficială, întocmită de autoritatea competentă.

Încălcarea art. 1 alin. (4) și (5), a art. 74 alin. (1) și a art. 102 alin. (1) din Constituție

7. Autorii sesizării, preluând observațiile Consiliului Legislativ, susțin că parlamentarii nu ar avea competența constituțională de a iniția o propunere legislativă având ca obiect ratificarea unui acord de împrumut pe motivul că acest acord privește atât politica financiară, cât și exercitarea politicii externe a României, prin urmare numai Guvernul, în calitate de titular al dreptului de inițiativă legislativă, putea propune Parlamentului, printr-un proiect de lege inițiat de Ministerul Finanțelor, adoptarea legii de ratificare a unui astfel de acord de împrumut. Astfel, propunerea legislativă a fost inițiată de 4 deputați, deși Consiliul Legislativ a emis un aviz negativ asupra acesteia și a arătat că angajarea datoriei publice și supunerea spre ratificare a unui asemenea acord de împrumut aparțin Guvernului, prin Ministerul Finanțelor. În motivarea criticii, autorii sesizării arată însă că nu își însușesc criticile din Avizul Consiliului Legislativ nr. 719/2026 cu privire la competența parlamentarilor de a iniția o propunere legislativă având ca obiect ratificarea unui acord de împrumut, precizând în mod expres la pct. III din sesizare, cu titlul „Delimitarea controlului de constituționalitate”, prin raportare la art. 1 alin. (4) și (5), art. 74 alin. (1), art. 75 alin. (1) și art. 102 alin. (1) din Constituție, următoarele: „Constituția [s.n. — art. 75 alin. (1)] admite în mod expres existența propunerilor legislative pentru ratificarea tratatelor sau a altor acorduri internaționale. Prin urmare, obiecția nu susține existența unui monopol constituțional absolut al Guvernului asupra inițiativei legii de ratificare. De asemenea, caracterul negativ al avizului Consiliului Legislativ nu obligă Parlamentul să abandoneze inițiativa. Avizul este consultativ. (...)”.

Încălcarea art. 79 alin. (1) din Constituție

8. Autorii sesizării susțin că nu a existat o consultare efectivă a Consiliului Legislativ, întrucât solicitarea avizului acestuia asupra propunerii legislative de ratificare a fost transmisă fără textul complet al Acordului de împrumut și fără traducerea oficială a acestuia. Or, potrivit art. 79 alin. (1) din Constituție, Consiliul Legislativ este organul consultativ de specialitate al Parlamentului. Competența sa privește, între altele, concordanța soluției legislative cu Constituția și cu actele internaționale, caracterul complet al reglementării și respectarea normelor de

tehnică legislativă. Aceste atribuții nu puteau fi exercitate asupra unui act de ratificare în lipsa instrumentului ce urma să dobândească forță juridică în dreptul intern.

9. Jurisprudența Curții Constituționale distinge între caracterul consultativ al concluziilor avizului Consiliului Legislativ și caracterul obligatoriu al solicitării acestuia anterior adoptării legii. Astfel, prin Decizia nr. 221 din 2 iunie 2020 și Decizia nr. 284 din 17 mai 2023, Curtea a statuat că procedura de consultare trebuie să fie parcursă într-un moment și într-o formă care să permită exercitarea competenței Consiliului Legislativ prevăzute de art. 79 alin. (1) din Constituție. O solicitare transmisă fără obiectul central al ratificării nu poate fi echivalată, printr-un formalism pur, cu avizarea proiectului normativ complet.

10. Camera Deputaților a votat în aceeași zi în care Consiliul Legislativ a primit solicitarea și a constatat lipsa textului original al Acordului de împrumut și a traducerii în limba română a acestuia.

11. Din documentele disponibile autorilor nu rezultă data și ora la care acestea au fost adăugate în dosar, forma exactă pusă la dispoziția deputaților și nici intervalul efectiv acordat pentru examinare. Dacă documentele au fost adăugate după transmiterea solicitării către Consiliul Legislativ, avizul a privit o formă incompletă, iar organul consultativ nu a examinat chiar instrumentul internațional pe care legea criticată îl introduce în ordinea juridică internă.

Încălcarea art. 1 alin. (5), a art. 61 alin. (1) și a art. 74 alin. (4) din Constituție

12. În continuare, autorii susțin că lipsește caracterul efectiv al consultării și deliberării parlamentare, având în vedere că Acordul de împrumut și traducerea oficială a acestuia nu au fost puse la dispoziția deputaților înaintea votului, prima Cameră sesizată deliberând fără a cunoaște integral obiectul ratificării, cu încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (5), ale art. 61 alin. (1) și ale art. 74 alin. (4) din Constituție.

13. Arată că art. 74 alin. (4) din Constituție impune ca propunerile legislative să fie prezentate în forma cerută pentru proiectele de legi. În materia ratificării, această formă nu poate fi redusă la articolele actului de aprobare. Substanța normativă este reprezentată de acordul internațional asupra căruia Parlamentul își exprimă consimțământul.

14. Art. 72 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative prevede obligația ca actul de ratificare să fie însoțit de textul tratatului în limba originală, precum și de traducerea oficială sau autorizată a acestuia în limba română. În același sens, dispozițiile art. 22 alin. (12), ale art. 23 și ale art. 24 din Legea nr. 590/2003 privind tratamentele consacra cerințe referitoare la documentarea, fundamentarea și publicarea instrumentelor internaționale supuse ratificării.

Încălcarea art. 111 alin. (1) coroborat cu art. 1 alin. (5) și art. 138 alin. (5) din Constituție

15. Atunci când o inițiativă legislativă implică modificarea prevederilor bugetului de stat sau ale bugetului asigurărilor sociale de stat, art. 111 alin. (1) teza a doua din Constituție impune solicitarea informațiilor Guvernului prin președintele Camerei ori al comisiei parlamentare competente. Cunoașterea informală a inițiativei, participarea reprezentanților Ministerului Finanțelor la dezbateri sau aprobarea anterioară de către Guvern a negocierii și semnării Acordului de împrumut nu se substituie acestei proceduri. În susținerea acestei critici sunt invocate deciziile Curții Constituționale nr. 331 din 21 mai 2019, paragrafele 42-50, și nr. 58 din 12 februarie 2020, paragrafele 48-56.

16. În măsura în care punerea în executare a Acordului de împrumut presupune efecte asupra exercițiului bugetar în curs, Parlamentul nu putea adopta propunerea legislativă fără

solicitatea prevăzută de art. 111 alin. (1) din Constituție și fără posibilitatea de a verifica respectarea art. 138 alin. (5) din Constituție. Tabelul intitulat „Fișa financiară aferentă propunerii legislative pentru ratificarea Acordului de împrumut (Primul împrumut pentru politici de dezvoltare în domeniul fiscal și creștere economică) dintre România și BIRD, semnat la Washington, la 16 aprilie 2026” din cuprinsul expunerii de motive semnate de cei patru inițiatori ai propunerii legislative nu dovedește parcurgerea procedurii constituționale, întrucât nu atestă o solicitare adresată Guvernului și nici asumarea instituțională a datelor de către autoritatea care elaborează proiectul bugetului de stat și administrează datoria publică. Faptul că ministrul finanțelor a semnat Acordul de împrumut, iar Guvernul a aprobat negocierea și semnarea acestuia nu echivalează cu informarea cerută Guvernului în cadrul procedurii legislative concrete, după înregistrarea propunerii parlamentare și în raport cu forma supusă votului. Aceste acte țin de faza executivă a încheierii acordului.

17. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere.

18. **Guvernul** apreciază că sesizarea este inadmisibilă, întrucât autorii acesteia prezintă o situație factuală specifică procedurilor parlamentare de adoptare a unei inițiative legislative, precum și propria versiune asupra acestora, sub forma unor situații sau demersuri ipotetice, fără ca acestea să prezinte relevanță constituțională.

19. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate formulate.

20. La termenul de judecată fixat pentru data de 12 august 2026, Curtea, având în vedere cererea de amânare a dezbaterilor asupra cauzei, a amânat dezbaterile pentru data de 17 august 2026, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

21. **Obiectul controlului de constituționalitate** îl constituie Legea pentru ratificarea Acordului de împrumut (Primul împrumut pentru politici de dezvoltare în domeniul fiscal și creștere economică) dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnat la Washington, la 16 aprilie 2026.

22. Textele constituționale invocate în susținerea obiecției de neconstituționalitate sunt cele cuprinse în art. 1 alin. (4) privind principiul separației și echilibrului puterilor și alin. (5) privind principiul legalității, art. 61 alin. (1) privind rolul Parlamentului, art. 74 alin. (4) privind forma propunerilor legislative, art. 79 alin. (1) privind Consiliul Legislativ, art. 102 alin. (1) privind rolul Guvernului, art. 111 alin. (1) privind informarea Parlamentului și art. 138 alin. (5) potrivit căruia nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare din Constituție. Din motivarea sesizării de neconstituționalitate rezultă că în susținerea acesteia sunt invocate și prevederile constituționale ale art. 74 alin. (1) privind inițiativa legislativă.

(1) Admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate

23. Curtea are obligația verificării condițiilor de admisibilitate a obiecției de neconstituționalitate, prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și de art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sub aspectul titularului dreptului de sesizare, al termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța

constituțională, precum și al obiectului controlului de constituționalitate. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, iar cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează să fie cercetate în ordine, constatarea neîndeplinirii uneia având efecte dirimante și făcând inutilă analiza celorlalte condiții (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 66 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 9 martie 2018, paragraful 38, și Decizia nr. 334 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 31 mai 2018, paragraful 27).

24. Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate îndeplinește condiția de admisibilitate prevăzută de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, sub aspectul titularului dreptului de sesizare, întrucât a fost formulată de un număr de 55 de deputați.

25. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța de contencios constituțional, potrivit art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, acesta este de 5 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv de 2 zile, începând de la același moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Legea fundamentală, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art. 77 alin. (1) teza a doua din Constituție, se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament.

26. În prezenta cauză, legea criticată a fost adoptată de Camera Deputaților, în calitate de primă Cameră sesizată, la data de 5 august 2026 și de Senat, în calitate de Cameră decizională, la data de 6 august 2026, în procedură de urgență. Legea astfel adoptată a fost depusă la data de 6 august 2026 la secretarul general al Camerei Deputaților și la secretarul general al Senatului, în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale. Curtea a fost sesizată la data de 7 august 2026 cu prezenta obiecție de neconstituționalitate, anterior promulgării legii. Prin urmare, obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în interiorul termenului de protecție de 2 zile stabilit de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, astfel că, sub acest aspect, obiecția este admisibilă.

27. Sub aspectul obiectului sesizării, Curtea constată că aceasta vizează o lege care nu a fost încă promulgată, astfel că poate forma obiectul controlului de constituționalitate prevăzut de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție.

28. În consecință, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

(2) Analiza obiecției de neconstituționalitate

(2.1.) Criticile privind încălcarea art. 1 alin. (4) și (5), a art. 74 alin. (1) și a art. 102 alin. (1) din Constituție

29. Din analiza obiecției, Curtea reține că autorii acesteia redau „sub forma opiniei Consiliului Legislativ” critici de neconstituționalitate extrinsecă întemeiate pe lipsa competenței parlamentarilor de a iniția o propunere legislativă având ca obiect ratificarea unui acord de împrumut pe motivul că acesta privește atât politica financiară, cât și exercitarea politicii externe a României; prin urmare, numai Guvernul, în calitate sa de titular al dreptului de inițiativă legislativă, poate propune Parlamentului, printr-un proiect de lege inițiat de Ministerul Finanțelor, adoptarea legii de ratificare a unui astfel de acord de împrumut.

30. Curtea observă, totodată, că autorii sesizării se rezumă la redarea conținutului unor observații formulate de Consiliul

Legislativ prin avizul consultativ transmis în procedura legislativă, fără a le însuși drept critici de neconstituționalitate extrinsecă și fără a le motiva ca atare. Simpla enumerare a prevederilor constituționale pretins a fi încălcate prin inițierea de către parlamentari a unei propuneri legislative având ca obiect ratificarea unui acord de împrumut nu se convertește într-o motivare propriu-zisă a obiecției. Curtea Constituțională nu poate verifica concordanța dintre avizul Consiliului Legislativ cu legea supusă controlului, ci este chemată să răspundă unor critici de neconstituționalitate formulate și motivate de autorii obiecției. Neîndeplinirea acestei condiții nu poate conduce la declanșarea controlului de constituționalitate, o astfel de sesizare fiind inadmisibilă.

(2.2.) Criticile privind încălcarea art. 79 alin. (1) din Constituție

31. Autorii susțin că nu a existat o consultare efectivă a Consiliului Legislativ, întrucât solicitarea avizului acestuia asupra propunerii legislative de ratificare a fost transmisă fără a fi însoțită de textul oficial al Acordului de împrumut și de traducerea oficială în limba română a acestuia.

32. Examinând critica de neconstituționalitate extrinsecă raportată la art. 79 alin. (1) din Constituție, Curtea observă că în jurisprudența sa a reținut că avizul Consiliului Legislativ este unul deosebit de important pentru că observațiile formulate au drept finalitate sistematizarea, unificarea și coordonarea întregii legislații, astfel că acesta trebuie să fie solicitat anterior adoptării actului normativ. Urmărirea și implementarea cerințelor impuse de Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, asigură coerența întregului sistem de drept, iar Consiliul Legislativ este cel care, în mod primar, realizează această activitate. Consiliul Legislativ are obligația de a contribui la asigurarea coerenței și unificării legislației (Decizia nr. 304 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 520 din 5 iulie 2017, paragraful 27). Avizul Consiliului Legislativ este de natură să contribuie la unitatea și coerența textului actului normativ care urmează să fie adoptat, astfel că art. 79 alin. (1) din Constituție nu se poate interpreta decât în sensul că solicitarea avizului trebuie să fie anterioară adoptării actului normativ vizat (Decizia nr. 221 din 2 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 594 din 7 iulie 2020, paragraful 62). Totuși, această exigență nu se convertește automat într-un viciu de neconstituționalitate. Curtea a statuat constant că „lipsa avizului autorităților publice implicate nu conduce în mod automat la neconstituționalitatea legii (...), întrucât ceea ce prevalează este obligația (de) a-l solicita”, iar caracterul negativ sau incomplet al unui aviz consultativ nu blochează, prin el însuși, procedura legislativă. De asemenea, Curtea a reținut, în Decizia nr. 284 din 17 mai 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 490 din 6 iunie 2023, paragraful 50, că nemotivarea neacceptării observațiilor Consiliului Legislativ „nu are relevanță constituțională, ci ține de modul de lucru al Parlamentului”.

33. Or, raportând aceste considerente la cauza de față și având în vedere parcursul legislativ al legii criticate, Curtea constată că avizul Consiliului Legislativ a fost solicitat și emis în cursul procedurii de adoptare a propunerii legislative la Camera Deputaților, în calitate de primă Cameră sesizată, avizul raportându-se la forma propunerii legislative inițiate de autori.

34. Prin urmare, rezultă că a fost îndeplinită cerința constituțională referitoare la solicitarea avizului Consiliului Legislativ anterior adoptării actului normativ.

35. Împrejurarea că avizul a fost solicitat cu privire la textul propunerii legislative, fără ca acesteia să îi fie anexate textul original și traducerea în limba română a Acordului de împrumut care urma să fie ratificat, nu constituie, în sine, o problemă de

constituționalitate a reglementării, ci ține de modul de lucru al Parlamentului (a se vedea și Decizia nr. 284 din 17 mai 2023, precitată, paragraful 50). Autorii obiecției nu dispun de probe certe asupra momentului exact al completării solicitării de aviz cu Acordul de împrumut și traducerea oficială, iar într-o asemenea incertitudine factuală, prezumția de regularitate a actelor Parlamentului prevalează în favoarea validării procedurii legislative derulate, în absența dovezilor certe contrare.

(2.3.) *Criticile privind încălcarea art. 1 alin. (5), a art. 61 alin. (1) și a art. 74 alin. (4) din Constituție*

36. În ceea ce privește critica referitoare la caracterul pretins neefectiv al consultării și deliberării parlamentare, Curtea reține, examinând documentele procedurii legislative, respectiv Raportul nr. 7c-2/906 din 5 august 2026 al Comisiei pentru buget, finanțe și bănci, că Acordul de împrumut a fost anexat la raport, prin urmare, la data exercitării votului în comisiile parlamentare, precum și în plenul Camerei Deputaților, deputații au avut posibilitatea consultării Acordului de împrumut și exercitării votului în cunoștință de cauză. De altfel, chiar autorii sesizării admit că Acordul de împrumut și traducerea sa au fost introduse ulterior în dosarul parlamentar, susținând numai că nu cunosc data și ora exactă la care această operațiune a avut loc. Prin urmare, susținerea potrivit căreia deputații nu ar fi avut la dispoziție, la momentul exprimării votului, instrumentul internațional supus ratificării nu este confirmată de actele dosarului legislativ.

37. În aceste condiții, critica autorilor obiecției vizează, în realitate, intervalul de timp dintre momentul punerii documentelor la dispoziția deputaților și momentul exprimării votului, precum și caracterul pretins insuficient al acestui interval pentru examinarea documentației. Sub acest aspect, Curtea observă că, prin Decizia nr. 520 din 9 noiembrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1100 din 15 noiembrie 2022, paragrafele 232-236, analizând o critică potrivit căreia raportul comisiei fusese difuzat deputaților chiar în ziua votului, a statuat că modul în care au fost respectate termenele și procedurile parlamentare de adoptare a legii reprezintă o problemă de aplicare a regulamentelor parlamentare. Curtea a reținut că, în măsura în care dispozițiile regulamentare invocate nu au relevanță constituțională, nefiind consacrate expres sau implicit printr-o normă constituțională, aspectele invocate nu constituie probleme de constituționalitate, ci de aplicare a normelor regulamentare, a căror verificare nu intră în competența instanței constituționale.

38. Aceste considerente sunt aplicabile *mutatis mutandis* și în prezenta cauză. Odată stabilit că Acordul de împrumut și traducerea oficială a acestuia au fost puse la dispoziția deputaților anterior exprimării votului, aprecierea caracterului suficient al intervalului în care parlamentarii au putut consulta documentele privește organizarea și desfășurarea procedurii parlamentare. Constituția nu stabilește un interval minim care trebuie să se îndeplinească între momentul completării dosarului legislativ cu documentele care însoțesc actul de ratificare și momentul dezbaterii sau al votului.

39. Totodată, Curtea reține că art. 74 alin. (4) din Constituție, potrivit căruia propunerile legislative trebuie să fie prezentate în forma cerută pentru proiectele de legi, impune respectarea cerințelor referitoare la forma inițiativei legislative, fără a institui un termen constituțional de studiu al documentelor care o însoțesc.

40. De asemenea, din simplul fapt că documentele au fost puse la dispoziția deputaților în aceeași zi în care a avut loc votul nu se poate deduce că aceștia nu au avut posibilitatea să le consulte sau că deliberarea parlamentară ar fi fost lipsită de caracter efectiv. O asemenea concluzie nu poate fi întemeiată pe prezumții referitoare la conduita individuală a parlamentarilor, în lipsa unor elemente obiective care să demonstreze că

accesul la documente a fost împiedicat ori că acestea au fost puse la dispoziție ulterior exprimării votului.

41. Având în vedere critica autorilor sesizării, Curtea constată că ceea ce se invocă în susținerea obiecției de neconstituționalitate reprezintă situații de fapt fără relevanță constituțională, precum și aspecte care țin de aplicarea regulamentelor parlamentare în cazul adoptării unei legi aflate în procedura de urgență.

(2.4.) *Criticile privind încălcarea art. 111 alin. (1) coroborat cu art. 1 alin. (5) și art. 138 alin. (5) din Constituție*

42. În continuare, examinând criticile de neconstituționalitate formulate prin raportare la dispozițiile constituționale cuprinse în art. 111 alin. (1) și art. 138 alin. (5), Curtea reține că, potrivit art. 111 alin. (1) teza a doua din Constituție, „*în cazul în care o inițiativă legislativă implică modificarea prevederilor bugetului de stat sau a bugetului asigurărilor sociale de stat, solicitarea informării este obligatorie*”, iar, potrivit art. 111 alin. (1) teza întâi, „*Guvernul și celelalte organe ale administrației publice, în cadrul controlului parlamentar al activității lor, sunt obligate să prezinte informațiile și documentele cerute de Camera Deputaților, de Senat sau de comisiile parlamentare, prin intermediul președinților acestora*”. Textul constituțional stabilește, pe de o parte, obligația Guvernului și a celorlalte organe ale administrației publice de a prezenta informațiile și documentele necesare actului legiferării și, pe de altă parte, modalitatea de obținere a acestor informații, respectiv la cererea Camerei Deputaților, a Senatului sau a comisiilor parlamentare, prin intermediul președinților acestora. Din aceste dispoziții rezultă că legiuitorul constituant a dorit să consacre garanția constituțională a colaborării dintre Parlament și Guvern în procesul de legiferare, instituind obligații reciproce în sarcina celor două autorități publice (a se vedea Decizia nr. 515 din 24 noiembrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1195 din 14 decembrie 2004, sau Decizia nr. 58 din 12 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 205 din 13 martie 2020, paragraful 46). Curtea a mai reținut că în cadrul raporturilor constituționale dintre Parlament și Guvern este obligatorie solicitarea unei informări atunci când inițiativa legislativă afectează prevederile bugetului de stat. Această obligație a Parlamentului este în consonanță cu dispozițiile constituționale ale art. 138 alin. (2), care prevăd că Guvernul are competența exclusivă să elaboreze proiectul bugetului de stat și să îl supună spre aprobare Parlamentului. În temeiul acestei competențe, Parlamentul nu poate prestabili modificarea cheltuielilor bugetare fără să ceară Guvernului o informare în acest sens. Dat fiind caracterul imperativ al obligației de a cere informarea menționată, rezultă că nerespectarea acesteia are drept consecință neconstituționalitatea legii adoptate (Decizia nr. 1.056 din 14 noiembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 802 din 23 noiembrie 2007, sau Decizia nr. 767 din 14 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 21 februarie 2017, paragraful 52).

43. Totodată, în legătură cu procedura parlamentară de obținere a acestei informări, în jurisprudența Curții s-a reținut că art. 111 alin. (1) din Constituție prevede expres și limitativ că relația dintre autoritățile menționate se realizează prin intermediul președinților Camerei Deputaților, Senatului sau ai comisiilor parlamentare. În acest sens sunt și normele regulamentare care detaliază procedura legislativă. Astfel, dând expresie prevederilor constituționale menționate, Regulamentul Camerei Deputaților, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1181 din 27 noiembrie 2024, cu modificările ulterioare, stabilește în art. 92 alin. (4) că, „*În cazul propunerilor legislative depuse în condițiile alin. (1), care implică modificarea prevederilor bugetului de stat sau ale bugetului asigurărilor sociale de stat, președintele Camerei Deputaților va solicita în*

mod obligatoriu o informare din partea Guvernului, în condițiile art. 111 din Constituția României, republicată, în același termen de 15 zile”, iar la alin. (6) prevede că, „Dacă în cursul dezbaterii, în comisia sesizată în fond apar amendamente care impun modificarea prevederilor bugetului de stat sau ale bugetului asigurărilor sociale de stat, președintele comisiei va solicita în mod obligatoriu o informare din partea Guvernului, în condițiile art. 111 din Constituția României, republicată, într-un termen care să se încadreze în termenul de predare a raportului”. De asemenea, Regulamentul Senatului, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 684 din 22 iulie 2025, stabilește la art. 88 alin. (3) că „Propunerile legislative se comunică Guvernului în termen de 3 zile de la prezentarea în Biroul permanent, pentru a se pronunța și în ceea ce privește aplicarea art. 111 din Constituția României, republicată”, iar la art. 92 alin. (6) prevede că „Propunerile legislative formulate de senatori și deputați, care implică modificarea bugetului de stat sau a bugetului asigurărilor sociale de stat, trebuie să fie însoțite de dovada solicitării informării Guvernului, înaintată prin președintele Senatului, în conformitate cu dispozițiile art. 111 din Constituția României, republicată” (Decizia nr. 58 din 12 februarie 2020, precitată, paragraful 47, sau Decizia nr. 629 din 9 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 68 din 28 ianuarie 2019).

44. În legătură cu procedura de adoptare a unor proiecte legislative care pot pune în discuție cheltuieli bugetare, în jurisprudența sa referitoare la obligațiile constituționale referitoare la solicitarea fișei financiare care trebuia să însoțească propunerea legislativă [art. 138 alin. (5) din Constituție] sau cea privind solicitarea informării din partea Guvernului [art. 111 alin. (1) din Constituție], Curtea a reținut că, pentru a respecta procedura constituțională de adoptare a unui act normativ care implică o cheltuială bugetară, **este suficient să se facă dovada că Guvernului i s-a solicitat să transmită fișa financiară.** Netransmiterea fișei financiare în termenul legal de către autoritatea publică căreia îi incumbă obligația de a întocmi acest document nu poate constitui un impediment în continuarea procedurii de legiferare (Decizia nr. 58 din 12 februarie 2020, paragraful 55). Lipsa răspunsului Guvernului la această solicitare nu este de natură să susțină neconstituționalitatea actului adoptat (Decizia nr. 875 din 9 decembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 87 din 27 ianuarie 2021, paragraful 42). A ridica această competență a Guvernului la nivel de regulă constituțională implică admisă de art. 138 alin. (5) din Constituție ar echivala cu o condiție potestativă pură în sensul că orice lege ce are implicații bugetare ar putea fi adoptată numai dacă Guvernul a întocmit și a transmis Parlamentului fișa financiară. Or, dacă Guvernul nu susține inițiativa legislativă/nu este de acord cu ea și, prin urmare, nu transmite fișa financiară, nu poate bloca procesul legislativ printr-o atitudine omisivă (Decizia nr. 767 din 14 decembrie 2016, precitată, paragraful 59).

45. Aplicând aceste considerente, *mutatis mutandis*, la prezenta cauză și analizând în consecință incidența obligației constituționale de solicitare a informării din partea Guvernului, potrivit art. 111 alin. (1) teza a doua din Legea fundamentală, Curtea reține, astfel cum rezultă de pe portalul Camerei Deputaților, că **la data de 4 august 2026, cu termen de depunere 5 august 2026, au fost solicitate punctul de vedere al Guvernului și fișa financiară de la Guvern, realizându-se, astfel, informarea Guvernului.** Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, obligația de solicitare a fișei financiare se poate greșa atât pe dispozițiile art. 111 alin. (1) din Constituție, dacă inițiativa legislativă afectează deficitul bugetar (diminuează veniturile sau sporește cheltuielile bugetului de stat sau ale bugetului asigurărilor sociale de stat), cât și pe dispozițiile art. 138 alin. (5) din Constituție, dacă implică o

cheltuială bugetară (Decizia nr. 443 din 12 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1138 din 25 noiembrie 2022, paragraful 41).

46. Or, așa cum s-a reținut în jurisprudența Curții referitoare la procedura constituțională de adoptare a unui act normativ care implică o cheltuială bugetară, este suficient să se facă dovada că Guvernului i s-a solicitat să transmită fișa financiară, respectiv informarea reglementată de art. 111 alin. (1) teza a doua din Constituție, iar netransmiterea acestora de către autoritatea publică căreia îi incumbă obligația de a întocmi acest document nu poate constitui un impediment în continuarea procedurii de legiferare (Decizia nr. 58 din 12 februarie 2020 și Decizia nr. 126 din 11 martie 2025, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 666 din 16 iulie 2025, paragraful 50).

47. Dată fiind natura actului normativ adoptat de Parlament — o lege de ratificare a unui acord de împrumut aprobat prin memorandum de Guvernul și Președintele României și semnat de ministrul finanțelor —, Curtea reține că se impune să se amintească faptul că **rațiunea art. 111 alin. (1) teza a doua este evitarea adoptării de către Parlament a unor legi care cuprind măsuri cu impact bugetar necunoscute executivului.** Or, în prezenta cauză, negocierea și semnarea acordului de împrumut (*Primul împrumut pentru politici de dezvoltare în domeniul fiscal și creștere economică*) dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) au fost aprobate în prealabil de autoritățile executive competente, Guvernul și Președintele României, în baza Memorandumului nr. 395.250/2026. Demersul a continuat prin scrisoarea României, semnată de ministrul finanțelor, la 26 februarie 2026, prin care a fost exprimat angajamentul față de program și a fost solicitat sprijinul BIRD, iar Acordul de împrumut a fost semnat la Washington, la 16 aprilie 2026, de ministrul finanțelor împuternicit în acest scop. Așadar, Guvernul a cunoscut și a aprobat el însuși, prin memorandum, negocierea și semnarea Acordului de împrumut cu BIRD, iar Parlamentul, în această etapă legislativă a ratificării, fără a iniția o nouă operațiune de împrumut și fără a modifica conținutul Acordului de împrumut aprobat și semnat anterior prin măsuri noi cu impact bugetar necunoscut executivului, și-a exercitat propria prerogativă de a-și exprima consimțământul de a deveni parte, prin ratificare, la acordul de împrumut încheiat în condițiile Legii nr. 590/2003 privind tratatele, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 23 din 12 ianuarie 2004, și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 439 din 28 iunie 2007. Toate acestea sunt elemente esențiale care indică o cunoaștere instituțională deplină a conținutului financiar al legii de ratificare, diminuând riscul pe care norma constituțională de la art. 111 alin. (1) teza a doua urmărește să îl prevină. În jurisprudența sa, Curtea a sancționat doar acele propuneri legislative care creau **obligații bugetare noi, complet necunoscute Guvernului** (a se vedea Decizia nr. 331 din 21 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 493 din 18 iunie 2019, paragrafele 49 și 52, și Decizia nr. 58 din 12 februarie 2020, paragraful 57). Din analiza prevederilor și a anexelor Memorandumului nr. 395.250/2026 rezultă că angajamentele financiare asumate de Guvern prin Acordul de împrumut încheiat cu BIRD, precum și cheltuielile pe care le implică acesta — *termenii financiari aferenți împrumutului DPL1 (moneda, maturitatea și graficul de rambursare, rata dobânzii, termenele de plată, comisionul Băncii și modalitatea de plată)* — **nu sunt elemente „noi” pentru executiv și nu pot fi limitate la o cunoaștere informală a unei inițiative de către reprezentanții Guvernului**, întrucât decurg dintr-un angajament formal asumat pe care Guvernul l-a autorizat deja anterior prin Memorandumul nr. 448.985/2025, operațiunea de finanțare P513191 fiind în pregătire încă din

cursul anului 2025. Absența fișei financiare criticată de autorii obiecției, deși aceasta a fost solicitată la Camera Deputaților, nu înseamnă în cazul de față că la adoptarea legii criticate nu s-a avut în vedere o sursă de finanțare certă, întrucât prevederile Memorandumului nr. 395.250/2026 menționează expres și neechivoc sursa de plată a serviciului datoriei publice aferente împrumutului: „*rambursarea capitalului, achitarea dobânzilor, a comisioanelor și a altor costuri aferente împrumutului se asigură conform legislației în vigoare privind datoria publică, prin mecanismul aferent finanțărilor rambursabile contractate de Guvernul României, prin Ministerul Finanțelor, în vederea*

finanțării deficitului bugetului de stat, refinanțării și rambursării anticipate a datoriei publice guvernamentale”.

48. Prin urmare, în prezenta cauză, faptul că Guvernului i s-a solicitat de către Camera Deputaților să transmită punctul de vedere și fișa financiară, realizându-se astfel și informarea Guvernului cu privire la obiectul propunerii legislative, nu echivalează cu încălcarea, în procesul de adoptare a legii criticate, a dispozițiilor art. 111 alin. (1) teza finală și ale art. 138 alin. (5) din Constituție (Decizia nr. 22 din 20 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 160 din 2 martie 2016, paragraful 54).

49. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate și constată că Legea pentru ratificarea Acordului de împrumut (Primul împrumut pentru politici de dezvoltare în domeniul fiscal și creștere economică) dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnat la Washington, la 16 aprilie 2026, este constituțională în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 august 2026.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

ELENA-SIMINA TĂNĂSESCU

Magistrat-asistent,

Andreea Costin
